

UPRZYW. WIADOM.

Z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d. 28. Iul. Temi dniami Kárdynał IMé *Aldobrandini* á przefzły w Hiszpánii Nuncyusz, publiczny wiaźdz tu odprawił, który zwykłemi ceremoniami y podobnym iako y Kárdynał IMé *Grimaldi* sposobem wprowadzony, prostym tráktem udál się do Kwirynału, gdzie przy miáney u Oycá S. áudyencyi, łaskawie był przyięty. Ná konsystorzu w kilka dni potym odprawionym, Oćicc S. przerzeczonym IchMéiõ Kápeluszé Kárdynałkie z zwyczajną ceremonią konterował, á Kárdynał IMé *Corfini* tychże IchMéiów *lautissime* częstował. Po zebránych stołach pomienieni IchMé událi się do Bazyliki S. Piotrá, ztąd zaś wyiechawszy *Sacro Collegio* oddawali wizyty. Ná ostatniey áudyencyi, którą Kárdynał IMé *Polignac* miał u Oycá S., imieniem Pryncypałá swego uprászał, żeby *Beatissimus* Dworowi Turyńskiemu *spatium* czterech Miesiący ná deliberacyą respektém kombinacyi z Stolicą Apostolską pozwoлил, gdzie nie tylko pomyślny *in desiderio* te-

goż Dworu z strony Oycá S. zaszedł konsens, ále też olobną dáno deklaracyą, że IMé P. *Sardinie*mu tym czasem wszelkie fawory świadczone będą. Káwalerowie Máltańscy z Xćiem *Pamphili* zaszedszy w terminy prawne, od pomienionego Xćia iako dziedzicá dobr Kárdynałá IMéi *Pamphili* 88. Tys: tálerow pretenduią, chcąc takową pretenzsyą dostátiecznemi *deducere* dokumentami.

z Pármy d. 27. Iul. Xżná IeyMé w doskonałym do ąd zostáiąc zdrowiu, temi dniami nieco osłabiála była, téraz codziennie tuteysze Kościoły wizytuie, w których powłeczne względem szczęśliwego rozwiązánia icy odprawiaią się supplikacye. Xżé IMé *de Modena*, iako Oćiec Xżny IeyMéi ná mieysce Doktorá *Forti*, który ná pewną y ciężką áffekcyą zapádł, Doktorá *Chierici*, do następuiącego rozwiązánia icy tu zesłál. Pomienioná Xżná IeyMé częste od Xżny Doroty y IMéi Pana *Stampa* Generála Cesarskiego odbierá wizyty. Postronni Ministrowie, wyláwszy Fráncuzkiego y Florentkiego ná przy-

przyszłe rozwiązanie teyżę Xiężny Icy Méi tu przybyli. *Interes* na wały Miasta tuteyszego armaty sprowadzono, a supplikacye po Kościołach w słowitości nakazano.

z Florencyi d. 29. Iul. Po mianych przez czas niektory częstych konferencyach między Ministrami Dworu tuteyszego, w przeszłą także szodę znowu się podobnż odprawiła konferencya, przez całe 9. godzin trwająca, w ktorey bez wątpienia Traktat między tuteyszym y Hiszpáńskim Dworami ustanowiono, dla czego przeszley noey ztąd rożnych kuryerow do Cesarzkiego y Hiszpáńskiego Dworu wysłano. Iak prędko ratyfikacya od támečných Dworow *subsequetur*, tak zaraz to, co pomieniony Traktat w sobie zawiera, *in publicum* wynidzie. A tym czásem Ministrowie tuteysi y Pełnomocni Dworu Hiszpáńskiego z tego, co między sobą ustanowili, zdają się być zupełnie kontenci.

z Hiszpanii.

z Sewilj d. 23. Iul. W przeszły piątek IMé P. Keen Minister Krolá IMéi Angielskiego przy mianey u oboygá Krolestwa Ich Méiów audyencyi upewnił, że Pryneypał iego wszystko to, co w ostatnim *d. 6. Iul.* zawartym traktacie obwarowano nienaruszenie zachować, zechce y Admirał *Wager* z flotą z Okrętow wojennych złożoną *in Augusto* pod *Cadix* zawita, mając z Hiszpáńskimi złączyć się okrętami. Na takową tedy pomienionego Pośła assekuracyą, 20. okrętow wojennych, oprócz fregat y gálerow, do transportowania 6. tysięcy Woyská nášzego destynowanych ordynans zaśzedł, aby za przybyciem floty Angielskiej do nakázaney żeglugi pogotowiu były. Regimenty zaś, z ktorych pomienione 6. tysięcy uformowano, a między innemi Regiment jeden

dragonii, już wymienione, w należytey do marszu zostają gotowości. IMé P. Gráff *de Charny* Generál-Leutenant y Gubernátor Fortecy *Centa*, ktore to Miasto nad Afrykańskim przylądowaniem leży, toż pomienione Woysko kómenterować będzie, mając czterech Generál-Majorow pod władzą swoją, między ktoremi się Xzc *de Castro-Pintabo* y IMé P. *de Chateaufort* znaydują. IMé P. Márkwis *de SteCroix* zaś, ktory między Pośłami pełnomocnemi na kongressie Soissonńskim zgromádzonemi był znaczny y oraz iest w woynie biegły, od Krolá IMéi odebrał ordynans, żeby Gubernátorstwá w fortcey *Centa* y Kommandę támečzną tym czásem miał pod dyrekcyą.

z Fráncyi.

z Fontainebleau d. 8. Aug. Krol IMé dnia onegdáyszego z łowow, na ktore przy terażniczych upálach tylko dwá razy w tydzień wyieżdża, powróciwszy *in comitatu* wielu Kawalerow do IMéi P. *de Villars* Feld-Márszałká swego, ktory teraz w Zámku poblizczym tu, *de Vauvillars* nazwanym, rezyduje, wyiechął, y bywszy tam przy hucznyim biéciu z armat solennie przyięty, na wielkicy sali wszystkie odmáłowane Batalie, a pod komendą generalną tegoż Feld-Márszałká odprawione, zlustrował, po tym zaś po odprawioney po ogrodzie támečnym przeciáždze znowu do Zámku powróciwszy, z całym Dworem od pomienionego IMéi P. Feld-Márszałká wspaniale był częstowany, a po obiedzie tegoż dnia *redux* tu zawitał. IMé P. Gráff *de Tholouze* Łowczy W. Fráncuzki dnia wczoráyszego Krolowi IMéi 150. psów gończych darował, ktore wszystkie do polowania Ieleni y Sárn są wpráwione, przez co myślistwo J. K. Méi na 264. psów przymnożono. Pomieniony prezent IMéi P. Gráffa *de Thou-*
lo-

louis Krol IMé tak faskawie przyjął, że
 zaraz Syn iego *Xie de Pontbiere*, który
 dopiero 6. rok kończy, względem ex-
 pektatywy Urzędu Łowieskiego wiel-
 kiego Frąncuzkiego odebrał deklaracyę.
 Krol IMé dnia dzisieyszego temiż pfa-
 mi na doświadczenie onych polował y
 część myślistwa do poblížszej kniei or-
 dynował, gdzie Krolową iey Mę w há-
 bićcie Amazońskim *in comitatu* wielu
 Dám także była przytomná. Z *St.*
Palais Miásta w niźszej *Navarze* le-
 żącego zaszła wiadomość, że w tymże
 pięknym Mieście ogień wiele domow
in favillam obrocił. Toż Krolestwo, kto-
 re terańcysznych czasów w wyższą y
 niźszą *Nawarrę* podzieleno, pod czas
 Murzynow roku 724. zaczęte przez
 550. lát *circiter* swoich miewało Kro-
 low, aż za Krolewną Ióanną, którą *Phi-*
lippo Pulchro Krolowi Frąncuzkiemu
 zaślubioná była, roku 1284. dziedzićwé
 ná Frąncýą spádo; po śmierci zaś Ká-
 rolá I. Krolá Frąncuzkiego, który fa-
 milii *Capetyńskiey* był ostatnim, Náwar-
 czykowie roku 1328. od Frąncýi oder-
 wawszy się, Gráffa d' *Bureus* Krolew so-
 bie obráli, á od tego czasu przerzecz-
 ne Krolestwo przez Máryżę różnym
 dostało się familiom. Na ostaték zaś
 roku 1483. przez Kátarzynę zeszłego
 Fránciszká, *Phabi* nazwanego, siostrę, ná
 Iána z domu *Albret* iáko Máłżonká iey
 przypádo. Tymże ożenieniem *Navar-*
ra, Foix, Albret y Bearn zjednoczone
 y inkorporowane były, á *Ioannes Albre-*
tanus nie tylko z tądtey strony gor Pi-
 reneyskich, ále też z tcy strony Frán-
 cyi tym Krolestwem władał. Ze zaś
Ferdinandus Catholicus Krol Hiszpáński
 z Ludwikiem XII. Krolew Frąncuzkim
 w ciężką wojnę był zabrań, więc Kro-
 lestwo *Nawarra* zewsząd scísnióne by-
 ło; á gdy *Ioannes Albretanus* Krol ná
 ten czas *Nawarry* do Pártyi Frąncuz-

kicy był przychylny, tedy od Ferdynán-
 dá Kátoliká z wyżšcy Náwarry, którą z
 tądtey strony Pyreneyskich gor leży, wy-
 gnány, do Frąncýi reiterować się musiał,
 gdzie w kilká lát z tym się pożegnał
 światem, zostáwiwszy sukcesórá Syná
 swego *Henricum II. Albretanum*, nád
 którym labo się roku 1521. Fránciszek
 I. Krol Frąncuzki ulitował y onego
 woyskiem pošłtkował, którymby wyżšzą
 Náwarrę pod czas Koronácy Károlá V.
 Cesarzá odebrał, w tymże roku iednák
 Károl V. do Hiszpánii powrociwszy,
 pomienionego Henryká ztamtąd wygnął
 y wyżšzą Náwarrę znowu pod swoią
 władzę podbił. Od tego tedy czasu wy-
 ššzą *Nawarra* do Hiszpánii inkorporo-
 waná zostaie, co zaś z tcy strony gor
 pod władzą wygnanego Krolá było, po-
 tym niźszą *Nawarrę* nazywano. Tá
 zaś nástępujących czasów od Henry-
 ká, *Burbonius* nazwanego, ktoremu ro-
 ku 1572. Máłgorzáta Krolewná Frán-
 cuzká zaślubioná była y potem roku
 1589. ná Tron Frąncuzki był wynie-
 śiony, do Frąncýi przyłączona, przy
 ktorey y teraz stáecznie zostaía, z kąd
 się Krolowie náši *Reges Francia & Na-*
varra tytułują.

z Anglii.

z Londynu d. 10. Aug. Oboie Krole-
 stwo Ich Mę z całą przeświatną familią
 dotąd w *Hamptencourt* kontynuią
 rezydencyą, dokąd się Miniřtrowie náši
 często przeieżdżając, *in intimo consilio*
 przytomnemi bywają. P. *Monnier* Ko-
 niuszý IMéi P. Gráffa de *Kinnoul* Po-
 ślá nášzego w Konřtánynopolu będą-
 cego, nie dáwnemi czasy z listámi od
 Sułtaná Tureckiego, tudzież Wežyrá
 W. tu przybywszy, dnia jutrzeyszego
 ztąd swoię z powrotem do Porty Otto-
 máńskiey odbierze expedyacyą, ktoremu
 Krol IMé donátywę o 300. *liwrow*
 ster-

sterlingow zskarbu wyliczyć kazał. Imć P. Wager Admirał Eskadry naszey przyładowanie *in vicinia Andalusij* będące już minawszy, żeglując swoją ku *Cádiz* kiernie, mając z Hiszpańskimi do transportu dystrybowanemi złączyć się okrętami. Z Grönlandy znowu 10. okrętów tu stanęło, które nie więcej, tylko 5. wielorybowo zatutąd przywiozły.

z Danii.

z *Kopenhagi* d. 11. Aug. Krol IMć temi dniami ztąd do *Lögerspreiss* wyjechał, nie tylko dla dywertowania się na tamtym miejscu, ale też dla polowania w przyszły tydzień *in vicinia Nurop*, któremu to wielkiemu polowaniu wszyscy Ministrowie y inni znaczniejsi będą przytomni. Interes z Miastc Hamburgiem zachodzący do tych czas nie jest zakończony, lubo dość pozorna była *apparencyja*, że PP. Deputowani takowy interes do pożądanego przyprowadzić mieli skutku, którzy *interceda* Krolowi IMći przed wyjazdem jego pokorną podali supplikę, upraszając, żeby im *commercium* w Państwach jego daley nie zabroniono; iakaż na to *subsequetur* od Dworu rezolucyja, czas nauczcy. Fregaty Moskiewskie, które ludźmi dobrze opatrzone tu stoją, udając, iakoby do Hiszpanii zamierzają, w niemaley są u nas *apprehensyi*, ile kiedy mamy wiadomość, że z Petersburga jeszcze kilka fregat pod żagle wyjdzie, zkąd zdaje się bydz rzecz podobna, iż impreza iakaż do Ziemi Holstynskiej snuje się. Wszelkiemu tedy przedsięwzięciu z strony naszey zabiegając, cała Eskwadra zostaje w gotowości wyjścia pod żagle, niektóre fregaty zaś zapatruiąc się na wszelkie obroty iakicykolwiek armaturny wojenney, już na morzu krążą.

z Szwecyi.

z *Sztokholmu* d. 7. Aug. IchMć Sena-

torowie Krolestwa tuteyżego wszyscy ztąd do dobr swoich wyiechali, Imć P. Gräff de Horn także *ad propria* polpieczy. Krolowā IeyMć z Xżną IeyMćią Meklemburską Wdowā ztąd do *Drottingholm* Zámku rekreacyynego *diwertie*, gdzie przez niektory czas zabawić umyślił. Kommissarz Dworu naszego w Gdańsku będący za ordynansem odebrtany na skupowanie 6000. łasztow żyta, już znaczną kwotę do rezydencyi tuteyszey, także do Miastc *Abo* w Finlandyi leżącego sprowadzić kazał, którym to zbożem wszystkie magazyny napełnione będą. Temi dniami z gor mineralnych wielkie mnostwo blach miedzianych tu przywieziono, któremiby Zamek tuteyszy pobito, iakoż około pobliania onego więcej nizeli 1000. ludzi usilnie pracuie, lubo przy teyże robocie temi dniami nieszczęśliwy stał się *casus*, kiedy z 11. ludzi, którzy około nawindowania wielkiego w kwadrat ćiofanego kamienia robiąc z onym na dol upadli, 8. na śmierć zabił się, drudzy zaś śmiertelnie raniono, Krolowā IeyMć żonom tychże ludzi co oczną pensyą nawnaczyła.

z Moskwy.

z *Stolicy* d. 2. Aug. IMć P. Admirał *Sivers* za ordynansem Cárowy IeyMći temi dniami tu stanawszy, iaskawie od niego był przyięty, gdyż Cárowa IeyMć z uczynionych dyspozycyi jego w sporządzeniu floty zupełnie jest contenta. Na te 1000. koni, które w Meklemburkum y Holstynskim Xięstwach pod Regiment Kawalerii kupiono, sumę pieniężną już do Hamburga odesłano y każdego konia po 60. talerow zapłacono. Przybyło tu kilka Szlachty młodey z Kurlandyi, których Cárowa IeyMć jednych Kámerjunkerami, drugich zaś Páziami kreowała, przez co trzeciá część Dworu z samych Kurlandczykow jest złożona.